

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ
УТЫРЫШЫ
(III чакырылыш)
Егерме жиденче утырыш

КАРАРЫ

28 март 2019 ел

№ 171

Теләче авылы

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары законнарының һәм муниципаль норматив -хокукый актларының үзгәрешләренә мониторинг үткәрү Нигезләмәсен раслау турында

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарның һәм муниципаль норматив -хокукый актларның үзгәрешләренә мониторинг үткәрү буенча Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары эшен камилләштерү максатыннан, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Советы карар бирде:

1.Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары законнарының һәм муниципаль норматив -хокукый актларының үзгәрешләренә мониторинг үткәрү Нигезләмәсен расларга.

2.Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнарына:

үзләренә нормативлар чыгару эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянырга;

нигезләмәне үтәү өчен җаваплы кешеләрне билгеләргә;

җаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләренә вазифалар инструкциясенә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3.Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы составына кергән жирлекләренә жирле үзидарә органнарына муниципаль норматив-хокукый актларның законнарга, муниципаль берәмлекләре уставларына туры килүенә системалы контроль булдыру максатыннан, мониторинг уздыруны тәэмин итәрдәй муниципаль норматив-хокукый актлар кабул итүне тәкъдим итәргә.

4.Әлеге карарны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Уставы белән билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Интернет челтәренә Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы рәсми сайтында урнаштырырга.

5.Карарның үтәлешенә контрольне Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Башлыгы урынбасарына һәм Башкарма комитет җитәкчесенә йөкләргә.

6.Карар рәсми бастырылып чыкканнан соң ун көн узгач көченә керә.

Теләче муниципаль районы Башлыгы

И.Ф. Зарипов

Нигезләмә

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив-хокукый актларына үзгәрешләргә мониторинг үткәрү турында

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив-хокукый актларына үзгәрешләргә мониторинг (алга таба-мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан, үз вәкаләтләре чикләрендә, муниципаль актларны кабул итүне (бастыруны), үзгәртүне яки көчен югалткан дип табуны (юкка чыгаруны) тәмин итү өчен мәгълүматлар жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Мониторинг үткәргәндә жирле үзидарә органнары муниципаль берәмлекнең Теләче¹ юридик хезмәте (юридик бүлек) һәм жирле үзидарәнең башка органнары белән үзара ярдәмләшеп эшли.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы кешеләр билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары:

муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерү максатыннан, муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү яки көчен югалткан дип тану кирәклеген ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләрне, каршылыкларны, кимчелекләрне, хокукый көйләүдә кабатлауны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив-хокукый базасын системага салуны тәмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

кирәге калмаган (актуальлеген югалткан) яки практикада кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым положениеләрен (нормаларын) ачыклау;

хокуклар куллануның нәтижәләлеген арттыру;

муниципаль актларны тормышка ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторланы ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләренә муниципаль актларны үтәүгә контроль булдыруга булышлык итү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

Мониторинг федераль конституцион законнардагы, федераль законнардагы, Россия Федерациясенең закон актларындагы, Россия Федерациясе Президенты указларындагы, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларындагы, башкарма хакимиятнең федераль органнары норматив-хокукый актларындагы, федераль дәрәжәдәге башка норматив-хокукый актлардагы; Татарстан Республикасы

законнарындагы һәм башка норматив-хокукый актларындагы; Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Уставындагы, муниципаль актлардагы үзгәрешләрне жыюны, гомумиләштерүне, анализлау һәм бәяләүне үз эченә ала.

7.Мониторинг үткәрү өчен нигез булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый көйләүнең аерым сферасында муниципаль актларны куллануга анализ ясау;

прокуратура органнары мәгълүматлары;

муниципаль актлардагы житешсезлекләр яки аларны камилләштерү кирәклеген турсында массакүләм чаралар мәгълүматлары;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклаучы һәм башка оешмаларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкаләтле органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәҗәгатьләре:

шул исәптән Татарстан Республикасының муниципаль норматив-хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы үткәргән хокукый экспертиза нәтиҗәләре;

муниципаль актларның коррупциягә каршы торучанлыгына экспертиза (аны үткәрүгә вәкаләтле затлар тарафыннан билгеләнгән тәртиптә эзерләнгән) нәтиҗәләре;

жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелүче конференцияләр, семинарлар, халык тыңлаулары, жәмәгәтчелек тикшерүләре һәм башка чараларның йомгаклау документлары.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Жирле үзидарә органнары үз компетенциясендәге мәсьәләләр буенча мониторингны әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән җаваплы затлар белән берлектә үткәрә.

Мониторинг үткәрү максатыннан эшче төркемнәр оешырга, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, тиешле мәгълүматлар соратып алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, эшнең башка формалары кулланылырга мөмкин.

9.Мониторинг түбәндәге анализ үткәрү юлы белән башкарыла:

әлеге Нигезләмәнең 6 пункттында күрсәтелгән актларга;

федераль, республика һәм муниципаль норматив-хокукый актларга ризасызлык белдерү турындагы эшләр буенча суд актларына (суд практикасына), прокурор җавабы актларына.

10.Жирле үзидарә органнарының норматив базасына мониторинг, анализ үткәрү, шулай ук мониторинг нәтиҗәләре буенча башкарылган нормативлар билгеләү эше нәтиҗәләрен теркәү максатыннан, муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органы тарафыннан жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив-хокукый актлар реестрын оештыру һәм алып бару тәртибе турындагы карары нигезендә муниципаль норматив-хокукый актлар реестры кулланыла

11.Мониторинг үткәрү процессын оптимальләштерү өчен, түбәндәге шартларны тәэмин итәрдәй мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган

сервислары (аларның операторлары белән контрактлар, килешүләр төзү белән бәйле мөмкинлекләр булганда) кулланыла:

«Гарант» мәгълүмат системасында контрольгә куелган законнар һәм башка норматив-хокукый актлардагы үзгәрешләр турында мәгълүмат килеп торуйн;

«Гарант» мәгълүмат системасының хокукый көйләүләр сферасы буенча яңалыклар лентасы мәгълүматлары килеп торуйн;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясе «Аналитик регионального законодательства» автоматлаштырылган мәгълүмат системасының муниципаль актларның законнарға туры килмәве ачыклануы турында мәгълүматлар килеп торуйн.

Мониторинг үткәрү процессын оптимальләштерү максатыннан мәгълүмат системасының башка сервислары кулланылырга мөмкин.

12. Муниципаль хокукый актларның кабул ителүен (бастырылуын), үзгәрүен тәмин итәр яки көчен югалткан дип (юкка чыгарылуын) тану өчен мониторинг үткәргәндә, Нигезләмәнең 9 пункттында күрсәтелгән анализ белән беррәттән, муниципаль актларның практикада кулланышына түбәндәге критерийлар буенча бәя бирелә:

Кешенең, гражданның гарантияләнгән хокукларын, иреген һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актлар кабул итү (бастыру) кирәклеген билгеләүче зуррак юридик көчкә ия норматив-хокукый актларның булуы;

муниципаль актлар бастырганда, жирле үзидарә органының үз компетенциясе чикләрен саклавы;

муниципаль актта коррупциоген факторларның булуы;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый көйләүнең тулылыгы;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булуы;

муниципаль актны кулланганда, аның положениеләренең мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый актны кулланганда законсыз яки нигезсез карарлар, гамәлләр (чара күрмәү);

норматив-хокукый актларны куллану практикасы булуы;

норматив-хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булуы (аларның саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль актлар белән көйләнгән мөнәсәбәтләр белән бәйле рәвештә гариза бирүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (кире кагу) турында законлы көченә кәргән суд актларының (аларның саны), һәм аларны кабул итүгә нигез булуы.

13. Федераль һәм республика законнарына мониторинг нәтижәсендә муниципаль актларда үзгәрешләргә сәбәпче булырдай үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның көчен югалтуы, яңа муниципаль акт кабул итү турында муниципаль актларның тиешле проектлары эшләнә;

муниципаль актларны зуррак юридик көчкә ия булган актларга яраклаштыру юнәлешендә башка чаралар күрелә.

14. Федераль һәм республика законнары актларына муниципаль актларга үзгәрешләр кертү кирәклеген китереп чыгаручы үзгәрешләр кертелгән очракта,

мониторинг федераль яки республика акты бастырылганнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрү өчен нигез булып гражданнарның, юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнең, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкаләтле органнары депутатларының мөрәжәгатъләре, шулай ук прокуратура мәгълүматлары, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында»гы Федераль закон белән билгеләнгән срокта каралучы прокурор жавабы актларыннан тыш, мөрәжәгать кертгәннән соң мониторинг 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәрүнең нәтижәсе турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Ерак киләчәктә көченә керәчәк федераль һәм республика законнары актларында үзгәрешләр ачыкланганда, жирле үзидарә органнарының нормативлар эшләү планнарына тиешле корректировкалар кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

15. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль актны кабул итү, әлеге Нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацта күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яки) республика законнары актын үзгәртүдән соң, ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрүгә җаваплы затлар мониторинг нәтижәләре турында ай саен, отчет аеннан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисап тоталар.

16. 1. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматларда) күрсәтелергә тиеш:

мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрүне башкаручылар турында мәгълүмат;

мониторинг үткәрү вакыты турында мәгълүмат;

хокукый көйләү предметына кыскача характеристика, мониторинг үткәрү өчен нигезләр.

16.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисапта (мәгълүматларда) булырга мөмкин:

ачыкланган хокукый көйләү проблемалары турында мәгълүмат;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) муниципаль актларның яңаларын кабул итү, юкка чыгару кирәклегенә турында тәкъдимнәр;

мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән, хокукый мөнәсәбәтләрнең тиешле сферасында хокукый көйләүне камилләштерүгә юнәлтелгән башка тәкъдимнәр.

17. Мониторинг нәтижәләре буенча яңадан кабул ителгән муниципаль актлар, законнар билгеләгән тәртиптә һәм срокта, Татарстан Республикасының муниципаль норматив-хокукый актлары регистрына кертү өчен җибәрелә.

Мониторинг нәтижәләре буенча, әлеге регистрга кертү өчен, анда булмавы ачыкланган муниципаль актлар җибәрелә.

18. Мониторинг нәтижәләре буенча нормативлар эшләүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнәргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткөрү һәм хокук эшчәнлеге өчен жаваплы затлар мониторинг оештыру, шулай ук муниципаль актларны хокукый көйлөүнең жирле үзидарә органнары карамагындагы тиешле сферасында федераль һәм республика законнары белән вакытында тәңгәлләштерү өчен персонал (шул исәптән дисциплинар) жаваплылык тота.

20. Мониторинг нәтижэләре буенча негатив нәтижэләргә китергән, шул исәптән гражданнарға, юридик затларға, жәмгыятькә һәм дөлүткә зыян салган гамәлләр (чара күрмәү) өчен, законнар буенча жирле үзидарә органнары житәкчеләре жавап тота.